

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrť leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrť leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 24. sušca 1882.

List 12.

Materi Tolažnici.

Rajska Mati v zarji zlati
Tukaj milo se bliščiš!
Kdor se bliža s težo križa,
Vsakega razveseliš.

Ves obložen in nadložen
Grešnik k tebi pribežim;
Zdaj žalujem in zdihujem,
Šibe božje se bojim.

Greh me peče, in skeleče
Dušne rane žgejo me;
Mi sladila podelila
Za bolano boš serce.

Vse nadloge nas uboge
Reveže stiskujejo;
Tvoja roka pa otroka
D'nes zapústila ne bo.

Solze vroče tukaj joče
Moje žalostno oko;
Strašna zguba — mati ljuba —
V černi zemlji spavajo!

Božja Mati tebe zbrati
D'nes si čem za varhinjo;
Ti me vodi vsepovsodi
Zapuščeno srotico.

Za težave polajšave
V tvojem sercu najdemo;
Vse bolezni iz ljubezni
Tvoje voljno nosimo.

Vendar, Mila! daj zdravila
Bolenikom zdaj le-tem:
Oče, mati, sestre, brati
Se ozirajmo le sem.

Mar sirote — vir dobrote,
Ti Marija vsmiljena —
Brez pomoči v sili vroči
Boš otroke pústila?

Vsako silo odpodilo
Vselej tvoje serce je;
Se oziraj in podpiraj
Zdaj še nas nadložnike.

Milostljiva! naj razliva
Tvoja roka vsem pomoč;
Ko zbolimo in terpimo,
Ljubo zdravje daj drugoč.

Na bojišči nas obišči,
Zbriši solze nam takrat;
Stoj na strani in nas brani,
Kaži blaženi svoj šad.

Sladka Mati v zarji zlati,
Ti nam dnes to milost daj:
Naj te hvali v družbi zali
Naša duša vekomaj.

S. Gaberc.

Posnétek okrošnice sv. Očeta Leona XIII do italijanskih škofov.

(Dalje.)

Sv. Oče nadalje pojasnujejo, v koliki zmoti so tisti, ki se štejejo za domoljube in menijo s tem domovini koristiti, ker so sv. Cerkvi sovražni. Njih besede v posnetku so:

O da bi Bog take strahote odvern timer (kakoršne so bile namreč ravno spredej omenjene), in naj bi resno premišljevali nevarnosti, ktere so nekaj že na dnevu, nekaj pa žugajo tistim, kteri ne služijo občni koristi, ampak prekucevavcem, ko pasejo smertno sovrašťvo zoper Cerkev. Ako bi le-ti razumni bili, ako bi jih navdihala prava ljubezen do domovine, bi ne bili nezaupljivi do Cerkve, ne dajali bi se voditi žalivemu sumu, v kterem išejo njeno naravno svobodo utesnovati. Ne napadali bi Cerkve, ampak branili bi jo in podpirali, in pred vsim bi za to skerbali, da rimski papež svoje pravice zopet doseže. Zakaj kolikor bolj boj zoper apostolski Stol Cerkvi škoduje, toliko manj koristi blagru italijanske domovine. Zastran tega smo na drugem kraji izrekli svojo misel: „Povejte, da italijanska deržava ne

bo mogla v blagru razcvitati in ne dolgo v miru biti, ako se ne bo skerbela za veljavo rimskega Stola in za papežovo prostost.“ Nasleduje opomin do škofov, naj v edinosti s Njimi delajo za odvernjenje tolikih nadlóg, namreč:

Najprvo učite ljudstva z naj večí skerblijvostjo, kolika silna dobrota je, imeti katoliško vero, in kako potrebno je ohraniti jo. Sovražniki in pobijavci katoliškega imena pa v mnogih rečéh drugač delajo, kakor pa govoré, da bi nesprenišljene ložej prekanili; zato je prav veliko na tem, da se njih skrivni naklepi razodevajo in na dan spravljajo. S tim se pri katoličanib, ko vidijo, kam uni res mérijo in kaj hočejo, duh k gorečnosti zbudi, da začnó serčno in očitno braniti Cerkev in rimskega papeža, kar je njih lastni blagor.

Sv. Oče nadalje pravijo, da mnogi so bili v tem dozdej nekoliko počasní in so premalo delali in si prizadevali, ker niso spoznali, kako velika je nevarnost. Zdaj pa, ko je iz skušnje znano, na kaj da gre, bi nič ne bilo bolj škodljivo, kakor to davno hudobnost malomarno prenašati in jim pustiti čisto pristo voljo, da keršanstvo še dalje terpinčijo, kakor se jim poljubi. Ti ljudje, previdniši od otrók svitlobe, so že vse preveč počenjali. Manjši v številu, močnejši v zvijači in denarnih pomočkah, so v kratkem času po Laškem napravili velike pogorišča v hudobiji. Naj tedaj vsi, ki ljubijo katoliško imé, spoznajo, da je čas, naj se kaj stori, in naj se po nobeni ceni ne udajo malomarnosti in lenobi; zakaj nobeden ni hitreje potert, kakor tisti, ki se ziblje v nespametni misli, da je varen. Vidijo naj, kako se ničesar ne ustraši blaga in častita čednost prednikov, po katerih trudu in kervi je vzrastla katoliška vera. Vi pa, častiti Bratje, budite nemarne, priganjajte obotavljajoče, poterjajte vse s svojo veljavo in svojim zgledom v stalnem in pogumnem spolnovanju dolžnost, v katerih je djanje keršanskega življenja. V ta namen priporočajo sv. Oče družbe, kakoršne pospešujejo vero in keršanske čednosti, kakor so mladenške, rokodelske, splošne katoliške družbe za občasne katoliške zборе, v prid ubogih, za posvečevanje nedelj in praznikov, za izrejo revnih otrók, in veliko enacih. Za prostost papeža in Cerkve pa naj si prizadevajo, kolikor koli postavno premorejo, z djanjem, zahtevanjem, s pojasnovanjem v korist papežovo, in naj ne počivajo prej, dokler se prostost ne poverne — ne samo na videz, ampak v resnici. S tim ne bo zagotovljen samo blagor sv. Cerkve, ampak tudi italijansko deželsko stanje in pa mir keršanskih ljudstev; vse bo kakor z novo vezjó zedinjeno.

(Dalje sledi.)

Tri svete gure.

(Govor v katoliški družbi.)

Sto in dvajseti psalm se pričinja s prelepo verstico: „Svoje oči povzdigujem na goré, od koder mi pomoč prihaja.“ (Levavi oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi.) Tedaj z gorá, z višáv psalmist pomoči, otenja, rešenja pričakuje. Beseda gora (mons) se mi zdi nekako posebno skrivnostna in gotovo v sv. pismu ni zastoj čez tri stokrat imenovana. Sploh se z goró, višavo v sv. pismu lep pomen sklepa. Tudi beseda altar (lat. altare) n. pr. je vzeta s priloga altus, visok, in pomeni neko višavo.

Pravi pa psalmist, da z gorá pomoči pričakuje. Ne z goré, ampak z gorá, tedaj z več gorá. V zgodovini véststva in keršanstva so znane in sloveče posebno tri goré, ali če jih imenujemo tudi le homce, s katerih

je človeštvu pomoč prihajala in prihaja, namreč Mórija, Kalvarija, Vatikan. Z Morije je človeštvu pomoč prihajala v stari zavezi, s Kalvarije je prišla pomoč vsemu človeštvu o prehodu iz stare v novo zavezo, s Vatikana pa po namestniku Kristusovem prihaja pomoč vsemu svetu do konca časov, kateri koli pomoči želé in išejo.

O teh tréh gorah tedaj mi dovolite nekoliko spregovoriti.

I. Mórija.

24. sušca 1866 je nas 16 romarjev iz Avstrije in Nemčije hodilo po silo imenitnih prostorih mesta Jeruzalema. Posvečeni so ti prostori s stopinjami vérnega Abrahama, pokornega Izaka, pobožnega Davida, močnodušnega Salomona, in čez vse pa s stopinjami Jezusovimi; ker že ko 12leten mladenec je bil z nebeško modrostjo farizeje in pismouke na tem mestu pripravil v naj večje sterčenje in začudovanje. Bili smo na prostoru jeruzalemskega tempelja, kjer zdaj stoji Omarjeva mošeja, ali po arabsko „Haram-eš-Serif“. To je tisti kraj, kjer je svoje dni Izraelcem veljalo: „Svoje oči povzdigujem na višave, od koder mi pomoč prihaja.“ Iz vse Judeje so prihajali verniki stare zaveze na ta imenitni kraj, pa tudi še od daljnih krajev, kakor kraljica Sabejska, in so molili, svoje darove darovali in pomoč od Boga dobivali. Kako res da je to, pripoveduje sveto pismo:

Ko je bil Salomon posvečevanje tempelja dokončal, je švignil ogenj z nebés in požgal pripravljene darove (v znamenje namreč, da so darovi Bogu prijetni) in veličanstvo Gospodovo je napolnilo Božjo hišo. Vsi zbrani Izraelci so vidili ogenj priti z nebés in veličastvo Gospodovo nad hišo Božjo: „ker je dober, ker je véčno njegovo usmiljenje“. Sedem dni je terpela slovesnost in nezmérno je bilo število klavnih darov. Bog sam je pa tudi razodel, kako bo usliševal ljudstvo, ki bode na tej gori oči in serca k njemu povzdigovalo. Prikazal se je namreč Salomonu v spanju in mu je djal: „Slišal sem tvojo molitev in izvolil sem si ta kraj za hišo darovanja. Ako bom nebo zaperl in ne bo deževalo, in bom ukazal in zapovedal kobilicam, da naj popasejo zemljo, in bom poslal kugo med svoje ljudstvo: in če se bo pa moje ljudstvo spreobrnilo... in me bo prosilo in me iskalo ter pokoro delalo od svojih prehudih potov: ga bom tudi jaz uslišal iz nebés, in bom prizanesel njih grehom, ter ozdravil zemljo. In moje oči bodo odperte in moje ušesa nastavljene k molitvi njega, ki bo molil na tem kraju...“ (Paralip.)

To tedaj je dosti očitno, kako svét je bil ta kraj in da je Bog usliševal tukaj molitve Izraelcev.

Zdaj pa še nekaj zgodovinskega o gori Móriji. Bil je tempelj zidan verh pečine, na kateri je bilo le malo ravnega prostora. Salomon je bil torej prostor zravnal in dal je zlasti ob jutrovi strani zidati silovite stebre, ki smo jih še zdaj pod zemljo vidili, in tako je pridobil dovolj prostora, ki je bil potreben za toliko svetišče. Ta prostor je obdal s trojnim obzidjem, v kterega je vdela tako strahovito velike skale, da jih še zdaj slehern mora občudovati, kdor koli jih vidi. Vsak prostor je bil višji od prejšnjega in po pravici se je toraj reklo: gremo gori v tempelj. Nimam časa razlagati o razdjanji in zopetnem zidanji tempelja o raznih časih, pri čimur je bilo pa veliko prejšnjega zidovja ostalo, kakor ga je tudi še zdaj brez dvoma veliko iz Salomonovega tempelja. (Opomneno bodi tukaj, da besede „kamen na kamnu ne bo ostal“ se ne jemljejo čisto po besedi, temuč je le rečeno, da sploh bo vse razdžano in poderto.)

Kaj tedaj je ta Salomonov tempelj dandanes? Omarjeva mošeja, mohamedanski tempelj je. Osnova

in zlog nima kaj posebnega, dasiravno je velikansko poslopje. Nad rednim osmoogelnikom je povezana navadna mohamedanska trehustna kuplja z nezmerno velikim pozlačenim polmescem na verhuncu, čegar krajca se dotikata. Oblečeno je ozidje ob tléh z belim marmorjem in sicer vse zunanje prevlečeno z neko višnjevo-zeleno-belo steklenino, ki silo očaravno v oči blišči. Vse, kar je jutrova fantazija lepega vidila ali si mislila, je na tem poslopju skupaj znesla.

Znotraj pa ima Omarnica okrog središa dve okrogli ladiji in vse je ločeno z velikanskimi stebri, ki so gotovo še iz Herodovega, pa tudi nekaj še iz Salomonovega tempeljna.

Pa to bodi le memo gredé rečeno; glavna reč za nas je neka velikanska pečina v tempeljnu — ravno pod veliko kuplo, ktera stoji nekako végasto, je čisto grampasta in neobdelana, ki jo imenujejo „es-Sahra“. Po turških sanjarijah se je s te skale Mohamed v nebesa vzdignil, in tudi skala je boje hotla z njim iti, ali Mohamed ji je zapovedal, da naj le pri miru ostane. Tudi pravijo Mohamedani, da ta rob ni nikamor naslonjen, temuč da na prostem visi in da pokriva peklensko brezno. (Morebiti je komu ležeče na tem, kakošne svetinje imajo turki v tej tako slavni džamiji? Dvé Mohamedovi sedli, nektare zastave sem vidil med drugim na steni viseti!)

Mi pa imamo zgodovinskih dokazov zastran pečine „es-Sahra“, ki jo delajo vse drugač znamenito našim očém, kakor pa musulmanske neslane pravljice. Ta pečina namreč ni nič drugega kakor verhunec hriba „Moria“. Tukaj je imel Izak darovan biti, tukaj so očaki in preroki molili in darovali; pod to skalo v podzemeljskem prostoru celó mohamedanski duhoven (iman) skazuje molitvene votline Davida, Salomona, Abrahama, Elija. Vse tako kaže in priča, da to je ravno tista skala, ki je služila za klavni darilnik, na katerem se je tisočero in sto tisočero jagnjet, žival in živin Bogu darovalo kakor predpodobe prečastitljive daritve, ki se je imela darovati na bližnji Kalvariji pózne čase. Zato je bil ta kraj vsim silo častitljiv, in ko je Salomon za tempelj zemljo vravnaval, iz spoštovanja te skale ni odsekal, pričelil ali razsul, temuč vzdal jo je v tempelj, da je še dalje služila za oltar. Kri zaklanih živin in jagnjet se je od onod stekala v podzemeljsko votlino in v neko jezero v hribu, potem pa dalje v potok Cedron v Dolini Josafat. Tako je imelo to nekako zvezo in predpomen s tem, ko je Zveličar v svoje terpljenje čez ta potok šel v Getsemani kervavi pot potit in kri prelivat. On je po zadnji večerji tako rekoč s tem starim krajem za darovanje (s tempeljnom) se poslovil, ker že je bil postavil novo daritev na Sijonu, ki se je, bi djal, Mórije deržal ali v nekem pomenu z Mórijo bil ravno tisti hrib, in šel je pričét novo kervavo daritev, ki se je potlej kot nekervava jela darovati od solnčnega vzhoda do zahoda. Z altarjev, s teh višáv, se je v prihodnje imela pomoč pričakovati. „Levavi oculos meos in montes... — Oči svoje bom povzdigoval na goré, od koder mi pomoč prihaja“. Ne več v Omarnico, na Mórijo; to so turki pozneje v oblast vzeli: Sin Božji je svoje vérnike zdaj peljal na Kalvarijo; tje naj z Njim povzdigujejo oči, tam se ima zgoditi zdaj daritev, kakoršne svet ni še vidil in je ne bo. S Kalvarije pa tako rekoč pot derži an vse altarje nove zaveze po vsem svetu.

Čudno je, da to staro moliše, to goro, ki jo je Kristus bil poslovil, zapustil, so pozneje mohamedani hotli zopet v veljavo spraviti. Kristjani so bili — ne mara iz zamerze do judov — starodavno darovališe, pečino „es-Sahro“ — zasuli, češ, kakor bi ne hotli o starodavnih darovih nič več slišati, zakaj ti so bili podobe, in podobe so nehale, ko je pravi Dar prišel; ko

je bil pa kalif Omar Jeruzalem v oblast dobil, je precej poiskal „Davidovo skalo“ in ukazal posipine odpraviti. Vender moliše, ki je po njem Omarnica imenovano, ni bil on zidal, ampak kalif Abd-el-Melik ibn Meruán, in sicer od l. 687 do 690 po Kr. Mohamedani namreč do stare zaveze več deržé kakor do nove, dasiravno so iz obéh nekoliko vzeli v svojo vero, kolikor namreč se je Mohamedu zdelo. (Dalje nasl.)

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

18. Ovce plazijo rade po gorah, planinah in visočinah. V tem oziru so podoba ovčic Kristusovih, ki naj se večkrat z mislijo k nebu povzdigajo, na svitile visočine molitve, premišljevanja, hrepenenja po onem, ki se imenuje gora: „Poslednje dni bo pripravljen hrib hiše Božje na verhu gorá, in bo vzvišen nad griči, in vsi narodi bodo k njemu hiteli“ (Iz. 2, 2). Jezus je rekel, ko bo prišlo razdjanje mesta Jeruzalemskega, da „tedaj, naj oni, kateri so v Judeji, bežé na gore“. (Mat. 24, 16.) Že v starem zakonu sta rekla angelja iz Sodome bežečemu Lotu: „Reši se na goro, da ž njimi vred ne pogineš“. (Gen. 19, 17.) Zgubljeni sin je svinje pasel, in te živali se najbolje počutijo, kadar se po močvirji in blatu valjajo, ali po temnih gozdovih pasejo; ovčice pa ne tako, one ljubijo gore in solnčne planine. Dandanašnji in vsih časov materijalizem se v močvirju posvetnega veselja dobro čuti; a ovčice Kristusove bežé k Njemu, ki je imenovan: „hrib Božji, rodovitni pitni hrib“ (Ps. 67, 16). Ta gora pitna je sam Jezus, v sv. Rešnjem Telesu na vzvišenem hribčku tabernakeljnu v cerkvah prebivajoč, kamor hité iskat pomoči in hrane za večno življenje vsi, ki so v dolini solz od mnogih nadlog obteževani. „Kristus je Gora vsih gor, kakor je Sveti vsih svetih.“ (S. Avguštin.) Pa so še druge gore: „Pojdem na goro mire (dišave) in na grič kadila“ (Vis. pesem 4, 6). Ta gora pomeni Marijo, ki je visoka gora, polna dišave vsakoverstnih čednosti. Tudi svetniki so zarad svoje popolnosti imenovani gore. „Povzdigujem svoje oči k goram, od koder mi prihaja pomoč.“ (Ps. 120, 1.)

Gora je tudi sveta Cerkev Kristusova: „Mesto na gori stoječe, ki se ne more skriti“. (Mat. 5, 14.)

Gora je molitev. „Zgodí se v onih dnéh, da izide na goro molit; in vso noč je prelomil v molitvi Božji.“ (Luk. 6, 12.)

Ker gora pomeni tudi evangelijsko popolnost, je Kristus onih osem blagrov ali zveličanskih čednosti na gori učil. „Ko pa vidi ljudstvo, stopi na goro, ... pa odpre svoje usta, ter jih je učil govoreč: Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo“ itd. (Mat. 5, 1—12.)

Na „visoki“ gori se je Jezus premenil „in obraz njegov se zasveti kakor solnce, a oblačila njegove so bile bele, ko sneg“ (Mat. 17, 2). Pa vpraša David: „Gospod, kdo bo prebival v tvojem šotoru, ali kdo bo počival na sveti tvoji gori? — Kdor brez madeža živi in dela pravične dela.“ (Psalm 14, 1—2.) „V nižini je bolnike ozdravljaj, in nečistega duha izganjal“ (Luk. 6, 18); prej se mora vsak v nižini ozdraviti, pravi sv. Ambrož, potem zamore polagoma iti na goro, rastoč v čednostih.

„Počakajte tukaj z oslom, reče Abraham služabnikom“ (Gen. 22, 5), ko je prišel do gore Morije, da bi tam daroval svojega sina Izaka. Po nekih raslagavcih

osel pomeni človeško telo, ktero neprijetno močno riga, in bolj ko je nespametno bolj kriči in vpije proti duhu. Da se duh povzdigne na goro, mora osla spodej pustiti. Mnogi svetniki so svoje telo osliča imenovali. Sv. Hilarij opat je v silnih skušnjavah s pestjo tolkel na persi in razserden sam sebi prigovarjal: „O prederzni osliček, čakaj, bom že storil, da ne boš bercal. Ne bom ti dal jesti ječmena, ampak le slame; terpinčil te bom z gladom in žejo; potiskal te bom z veliko težo in trudom, izpostavil te bom najhujšemu mrazu in največi vročini, da boš pomislil raji, kako boš živel, ne pa kako se boš radoval.“

Sv. Frančišek Seraf. je tudi svojemu telesu rekal „osliček“. Sv. Jožef Kopertin je na smertni postelji šaljivo rekel: „Osliček bo kmalo na hribu“, in malo pred smertjo pravi: „Osel je došel na hrib, ne more več gibati, zdaj zdaj bo pustil kožo.“ Kdor sterne visoke gore so svetniki posebno gledé stopa pokoril; ali vedili so: „da tesne so vrata in ozka je pot, ki pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo“. (Mat. 7. 14.)

Neverjetno in današnjemu pomehčanemu svetu zoperno je, kar beremo v življenji sv. Janeza Klimaka (umerl l. 605 po Kr.), opata v samostanu na Sinajski gori. Spisal je knjigo: Klimaka, t. j. lestve (lojtre), po katerih se od klina do klina gori stopa na visočine popolnosti keršanske. Ostro pokoro tedanjih puščavnikov tako popisuje: „Nekteri so celo noč pod milim nebom stali nepremakljivo na nogah in se z naturo bojevali; kadar jih je hotela dremota premagati, so se s psovkami spodbujali k stanovitnosti; bili so jako oslabiljeni od dolzega bdenja in čuvanja. Druge sem videl, ki so ne-prestano v nebo gledali ter milosti od Boga prosili s solzami in plakajočim glasom; drugi pa nasprotno so imeli roke na herbtu svezane, kakor hudodelniki, ter so s pripognjeno glavo v tla gledali, kakor da jih je silno sram, in da niso vredni oči k nebu povzdigniti. Eni so na tleh v pepelu sedeli, z glavo na kolenih in so s čelom ob tla tolkli; drugi so se neprenehoma s pestmi na persi bili; drugi so z vednimi solzami zemljo močili, in ko je studenec solzá presahnil, so se neusmiljeno tolkli in bičali. Nekteri, ki niso mogli od velike in serčne žalosti drugač, so očitno na ves glas jokali in stokali, kakor ob smerti najboljšega prijatelja in najljubših sorodnikov. Drugi so se izpostavljali v letu največi vročini, a v zimi najhujšemu mrazu; ko so bili žejni so pokusili kanček vode, toliko da od žeje niso umerli, ali pa ko so bili lačni, so vzeli skorjico suhega kruha, pa jo hitro odložili, češ, da so nevredni hrane človeške, ker so dela živalske doprinašali. Nekteri so imeli vse žuljave kolena od neprenehane poklekovanja, ogorela lica, in od vednega potoka solz razorane, globoko vderte oči, ki so se v središče v svojo otlino pomaknile. Od mnogih udarcev ranjene persi so kazali, celó kri so neki bljuvali, ker so se preveč tolkli; vsi blede, prepadeni, izpiti, sama kost in koža, tako da med njimi in med merliči je bil le ta razloček, da so še dihal. ... (Scaramelli, Director ascetico I. tr. II. c. 5.)

(Dalje naal.)

Vevnica.

(Piše Fr. Svetliko.)

II. Učenost in učenjaki.

Kaj meniš, zakaj sem segel z vevnico med učenost in med učenjake? V današnji učenosti in med današnjimi učenjaki je neznano veliko plé, in zato sem se lotil z vevnico tega kupa. Gotovo, kup je zeló velik, in

vevnica bi se poprej zlomila, kakor bi midva vsega premetala. Zato bodeva le toliko se mudila, da spoznava, kaj je tu notri in kaj bi moralo biti.

Učenost in učenjaki — strašno mogočni besedi. Resnico govorim in ne pretiravam nič, ko pravim, da imate te besedi v nekterih krajih, n. pr. v več šolah, pri nekterih osebah, n. pr. profesorjih in nekaterih učencih, posebno pa v nekterih knjigah, knjižicah in časopisih rameno veliko veljavo, tako, da odtehta to vse dokaze, da zraven njih ni treba nobenega premišljevanja in prevdarjenja. Profosor reče v šoli: „učenjaki so našli“... dovolj je; časopis in knjižica piše: „učenost je tako napredovala, da“... „učene preiskave so dokazale“... „toliko časa so ljudje to verovali, pa najnovejša učenost je nasprotno pokazala“... itd. Koliko jih je, ki so ali po nesreči ali iz prevzetnosti zgubili vero, in ako jih prašaš, zakaj to? sklicujejo se na tega in tega, ki jih je tako podučil; na tega in tega pisatelja, in pristavijo: „ta pač mora vediti, saj je učenjak“.

Kar je pa največ in najhuje: dandanašnji so začeli neki čudni učenjaki pogosto misliti, da učenost in vera se ne morete več strinjati. Kdor postane učen, on, pravijo, sprevidi, da je vera prazna, da je k večjemu za neomikane ljudi, za kmeta. In ker marsikdo ima pred učenostjo velik strah, kakor pred volom s štirimi rogmi, vero pa že težko prenaša, češ, da je preveč nadležno, kaj se tedaj zgodi? Vero zaverže, ter se izgovarja in tolaži, češ, učenost in učenjaki mi pravijo, da imam prav.

A čemu še več o tem? Kdor je imel priložnost, da se je pečal kaj bolj s takimi, ki hočejo biti ali pa so že sinovi učenosti, tisti mi mora priterditi, ker iz skušnje vé ravno to, kar sem povedal. In drugače skoro ne more biti. Lahko je, da se dá marsikdo zapeljati, ko sliši tako govoriti o učenosti. Saj je po njegovih mislih učenost le globoko in obširno spoznavanje resnice, za njo hoditi se pravi tedaj varno hoditi? Ali kdor je tej učenosti bolj natančno v oči pogledal, ji pretipal kosti; on sodi drugač. Oglejmo si učenost in učenjaka, ki imata toliko veljavo.

Pred sabo imamo posvetnjaka jezikoslovca. On zná mnogo jezikov, rečemo celó, da jih tudi precej govori, česar se ne naleti ravno v vsakem kotu. On ne pozná samo posameznih besedi in njih pomena, temuč vé tudi, kako so nastale, katere so njih korenike, kako so se sčasoma spreminjale, kako so prehajale od enega rodú do drugega, od enega ljudstva do drugega, pač da, on gre za najmanjim in najtežavnejšim sledom, da spozná zgodovino kake besede. Primerja med sabo mnogo jezikov, išče, kako so si podobni, v besedah itd. Sklepa iz tega, kar je dobil, kako so si ljudstva v sorodu, katero je stareje, katero mlajše, od kod je prišlo to, kam je zginilo ono. Ni li to prekrasno? O pač! Bog vam poplačaj vaš trud, jezikoslovci, ki ga imate pri svojem težavnem delu; človeštvo vam je hvaležno, da preiskujete tako imenitne stvari. Toda, pogledjmo še dalje. Jezikoslovec išče resnice in jo zajema iz svojih virov. Iz tega, kar misli, da je našel, si sestavi cela učenostna poslopja in prebiva prav mogočno v njih. Ne zmeni se za nobeno drugo stvar, jezikoslovje mu je vse. Kdo bi pač dvomil o tem, da jezikoslovec je tudi človek, kakor drugi ljudje, da je tudi pod Bogom, kakor drugi ljudje, da ima tudi dolžnost do njega, kakor drugi ljudje, da bode enkrat večno srečen ali večno nesrečen. Tudi zanj je razodel Bog potrebne resnice in tudi zauj je vstanovil svojo Cerkev. Pa kaj mislite, kako se obnaša naš jezikoslovec? On se za vse to ne zmeni, in ostane pri svojem jezikoslovju. On vé toliko o kerščanskem nauku, kolikor se je moral naučiti v nižjih in srednjih šolah; in ko je povzdignil se do visoke šole, je hitreje kot

oven, kadar iz vode pride, otresal in pozabljal to, kar je naj prvo previdnemu človeku. Zaverigel je vero in kar je versko brez premislika, iz mladeniške lahkomisljenosti. Postane velik učenjak in ima razvit razum. Sedaj bi pač bilo potrebno in spodobno za takega vnetega častivca resnice, da se pobriga tudi za kerščansko resnico, vsaj toliko, da jo pretehta, premisli, prevdari in bolj natanko spozná. Saj je na tem zastavljena njegova večna sreča ali nesreča. — Pa on tega ne stori, se ne briga za nobeno stvar, ne vé nič družega, kakor za se in za svoje jezikoslovje, neče poznati druge zgodovine, kakor tisto, ki njemu ugaja. Kerščanstvo mu je nadležno, naj berže, ker se ne zлага z njegovim življenjem; zato je tudi on kerščanstvu sovražljiv. Sedaj pa prašam: Ali se morem in smem na takega moža zanesti, ki pozná samo eno stran vednosti, za vse drugo je pa gluhi? Ali je morebiti za vse spoznanje samo jezikoslovje dovolj? Ali je tak mož vreden, da mu povsem zaupamo, ki ne študira tega, kar je najbolj potrebno? Učenjak pač sam dobro vé, kako na slabih tléh stoji, kadar začne govoriti o kakem prvotnem jeziku, o edinosti ali needinosti človeškega rodú, to je, so li vsi ljudje nastali iz enega očeta in ene matere, Adama in Eve, ali je bilo morebiti precej v začetku več ljudi? (Kajti sovražniki Božjega razodenja mnogotere izmišljarije in puhle misli kvasijo, da bi le svetopisemsko resnico utajili.) Učenjak vé, da ima zelo slabe dokaze, naj že govori za ali proti, vendar on govori določno, in se ne zmeni, kaj pravi kaka druga veda. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Svarilo.) Že večkrat so se ljudje pritoževali, kako se neki barantač potika po deželi in ljudi nadležno moti s ponujanjem luteranskih bukev in druge ropotije. Zdaj se klati celó po Ljubljani in je boje v Ternovskem predmestju bil silo nadležen; celó grozi se: „kakošni ste to kristjanje, da tacih bukev ne kupujete!“ Pravi: „Jaz imam naloženo (od koga??), da moram v vsako hišo iti“, — in po kmetih je menda bukve še zastonj dajal, če jih niso hotli kupiti. Tudi se je ponujal: „Če hočete, vam naredim pridigo...“

„Danica“ je že večkrat svarila v tem oziru, ali kaj pomaga? Katoliško branje se odriva, prostomisljaško se išče, — prepovedani sad bolje diši! Ljudstvo svarila ne zvé in sovražnik potem ložej ljuliko trosi. Naj bi imeli katoliški časnik po boljših hišah in po „katoliških“ gostilnah; pa bi se marsikaj hudega odvernilo.

Ti barantači imajo silo gibčen, namazan in nabrušen jezik: vrata jim pokažite in nikar se z njimi v pogovor ne podajte, kakor se je Eva s kačo. Ali naznanite jih gosposki; vi, ki davke plačujete, imate pravico tirjati varstvo pred tacimi nadležnimi lažnjivimi preroki.

Ti kupljeni nadleževavci so po vsem svetu enaki. Avstrijski konzularni agent v Safedu g. J. Miklasievicz nam je l. 1866 pravil, da še judje v Palestini nimajo pred njimi pokoja; toda splačali so jih gerdo: trošene biblije so potergali, usnje platnic v svojo rabo obrnili, drugo pa zaverigli. Tudi je pravil, da ti bibliški krošnjači vsako leto pridejo v ono mesto po ulicah pridigat; judje pa silo razdraženi vpijejo, kriče, šum in hrup delajo, da pridigarja ni moč umeti. — Kaže tedaj, da vsi ti luteranski poslanci — s temi vred, ki Slovence motijo — so na eno lajno izučeni. Nikar jih torej ne poslušajte, kateri hočete verni katoličani biti!

Ljubljanski postni pastirski list. (Konec.) A posvečevanje nedelj in praznikov je tudi v dušno našo

korist. Praznike praznovaje prihajamo v cerkev ter se tû, ponižnosti se učeči, uklónemo pred Božjim veličanstvom in pred vso v cerkvi združeno kerščansko srenjo glasno pričamo, rekoč: Gospod, vse, kar smo in imamo, vse je tvoje milosti dar. „Ni tedaj pri njem, kateri hoče; ne pri njem, kateri teče, ampak pri Bogu, ki se usmiljuje“. (Rimlj. 9, 16.) Glasno priznavamo v svoji ponižnosti, da „ako Gospod ne zida hiše, trudi se zastonj, kateri jo zidajo; ako Gospod ne varuje mesta, zastonj čuje, kdor ga varuje“. (Psalm 126, 1.) — Ljubljani v Gospodu! Vi se v potu obraza tudite ves teden, da preživite tako sebe in svoje vam izročene. Ali ne bo potem tudi potreba, da po dokončanem delu ob nedeljah in praznikih poskerbite za kruh z nebés, hranite tako svojo dušo in jo poživate za večno življenje? Taka dušna hrana pa je Božja beseda, ki se vam ob nedeljah in praznikih v cerkvah vneto oznanuje; ker „pisano je: Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božjih ust“. (Mat. 4, 4.) — Taka dušna hrana pa sta sosebno še zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa: oni visoki skrivnosti sprave z razžaljenim Bogom in našega najtesnejega zjedinenja z njim, ki se ju vdeležujemo sicer lahko vsak dan, ki pa ju imate lepo navado prejemati posebno še ob času dušnega svojega počitka, Gospodove dni. — Kaj pozivlja, dragi v Gospodu, bolj našega duha, kakor če se zapovedane praznike Marijine in óne Božjih svetnikov zberemo v cerkvi pred Božjim prestolom vsi mi, ki nam je namen priti kedaj v nebesa, torej tudi biti svetniki in svetnice, kakor ti, ki smo jih semkaj prišli častit? Ko nas je tû v cerkvi taka v serčni pobožnosti zbrana družba, ali se nam ne vsiljuje ta misel: Če so ti — Marija in svetniki, te žive predpodebe za nas — če so ti sveto zamogli živeti, zakaj bi mi v stanu ne bili? In ko nam je cerkev v teku cerkvenega leta posamezne svetniške godove kazala tega ali onega svetnika kot zvezdo na nebu nam v razsvetljenje — kaj nam stori še proti koncu svojega leta v verhunec našemu veselju? Razklene se v praznik vseh svetnikov tako rekoč cerkev nad nami, da gledamo véliki ta god vse svetniško nebo nad seboj, vse Božje prijatelje zbrane v nebesih, ki slavé tû gori trojedinega Boga.

Mogoče pa, da bi se dobil tudi v naši deželi kateri, ki bi govoril: Ne le v cerkvi, ampak Bog se moli lahko povsod, ker je vsega pričujoč. — Res, predragi, nevidljivega Boga povsod molimo lahko: v tihi izbi, na polji za oralom, v delavnici pridnega rokodelca, na gorah in v nižavah, v železniškem vozu in na odstranjeni cesti, v hrumeči družbi in na samem. Ginljivo je v tem obziru ravnal pastirček Paskál, ki je služil terdega, nekerščanskega gospodarja. Ko se je Paskál po tednu dni prav razveselil priti v nedeljo v Božjo hišo, zazdelo se je mnogokrat neusmiljenemu njegovemu gospodarju, da je ukazal naj ovce žene na pašo. Vselej vbojliv je solzečim se očesom stopal Paskál za ovcmi, ker tako rad bi bil pri sv. maši in poslušal v cerkvi Božje besede. A kmalo si spomni pomoči nedolžna priprostost. V svojo pastirsko palico vrezljá podobo blažene Device Marije z Jezusčekom v naročju. Ko so potem zazvonili v dolini k Božji službi zvonovi, vtakne Paskál palico v zemljo, poklekne préd-njo kakor pred altar, in je tû v duhu pri sv. maši. Tako prepraznuje pastirček Paskál odslej mnogo nedelj in praznikov, otroče pobožnosti vnet.

Ali, ljubljani v Gospodu, ne sramotí naj nas, ter v naših dolžnostih ne podučuje priprost pastir, ki je tako prikupno znal častiti Boga, kadar ob praznikih v cerkev ni mogel. — Bog in cerkev ukazujeta vsakemu izmed nas, ob nedeljah in praznikih vdeleževati se skupne Božje službe, tû glasno in očitno pričati svojo vero in vsi kerščanski srenji biti v pobožen izgled. — Neizrek-

ljivo slovesen pogled je pa tudi ta, ko zapovedane dni kerščanska srenja iz dolov in planjav, z gričev in višav v veselih trumah k Božji službi prihaja, ter se pobožno po ljubljani farni cerkvi razversti. Duha povzdigujoča podoba je ta, ko odločeni dušni pastir presv. daritev daruje za tukaj klečečo svojo srenjo; ko mašnik ob altarji hvali usmiljenje Božje in združena fara z njim vred počastuje Boga: ko eden moli za vse in za enega vsi, in ko ob enem vsi svoje roke in z rokami serca, zedinjena kakor v eden žareč plamen, povzdignejo k Očetu vse milosti, da bi si izprosili usmiljenja iz nebes. — Zato so pa tudi taki po Božji in cerkveni postavi združeni kerščanski srenji dane obljube, ki jih nima za se posameznikova samitna molitev, ker pisano je: „Kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi“ (Mat. 18, 20). Če je torej v svojih obljubah tako neskončno zvesti Bog sredi med dvema ali tremi moléčimi bivati obljubil, koliko raje bo še ostal sredi med množnoštevilno kerščansko srenjo, ki se je zbrala praznični dan v njegovem imenu. — Zares, tako mogočna molitev, ki jo pošilja do nebes stotero in tisočero vernih serc, predere oblake in Božjega usmiljenja prisili iz nebes.

Zato pa Bog tega svojega blagoslova tudi obeta tem, ki bodo nedelje in praznike posvečevali. Takó-le po Mozesu Bog, ki je zvest v svojih obljubah, Izraelcem govori: „Praznujte moje sabote in spoštujte moje sve-tišče. Jaz sem Gospod. Ako bote po mojih postavah živeli, ... dajal vam bom dežja ob svojem času in zemlja bo rodila svoj sad in drevje bo napolnjeno s sadjem. Mlatev bo segala do tergatev in tergatev bo segala do žetve, in jedli bote do sitega svoj kruh, prebivali bote brez strahu v deželi“ (III. Moz. 26, 2-5). Pa ne samo telesnih, ampak tudi dušnih in večnih blagov v nebesih obeta Bog onim, ki posvečujejo Gospodove dni, ker po preroku Izaiji govori: „Kateri ohranijo moje sabote in izvolijo, kar jaz rad imam, in se derže moje zaveze — njim bom dal v svoji hiši in v svojem ozidji prostor in bolje imé memo sinov in hčer; večno imé jim bom dal, katero se izgubilo ne bo“ (Iz. 56, 4 in 5).

Iz Nazareta v Bosni, 13. sušca. Češena bodi Jezusova Kri! — V imenu naše častite Matere prednice in vsega samostana v novič naznanjam zahvalo za lepo oltarno podobo in za druge — male podobe, za moštranco in za denarne darove nam poslane. (Gl. v zadnji „Danic“). Vr.) Tudi č. g. J. K. priserčna zahvala! Lep križ je, pod križem ljuba Mati Božja in sv. Janez. (Op. V Ljubljani iz Gorice dospeli zaboj ni bil odpert, temuč smo zabitega izročili Sestrarna presv. Kervi, ki ste bile pred malo dnevi tukaj. Vr.) Vse Sestre so bile močno vesele lepega križa, in ravno še o pravem času, za véliki teden, je prišel.

Č. P. podprijor (red. Trapistov) so bili zelo razveseljeni zaradi izročenih zbirk in naznanjajo zahvalo. Na obéh stranéh je potreba, pri častitih oo. Trapistih in pri nas, zlasti denara, ker stavbe veliko stanejo. Kolikor ubožniše smo, toliko več vzroka imamo hvaležne biti in moliti. Prosim za zaméro, ako se prederznem še dalje prositi za priprošnje in blagovoljnost. *)

Prošenj ubozih otrók za sprejemo je dan na dan več; moramo jim pa zaradi pomanjkanja prostorov sprejemo odkladati in zopet odkladati. Ubožnica še ni do-delana, zidanje cerkve in samostana pa se še ni začelo.

*) Prav nič ni zamére, še le hvaležni smo, kajti Vé — sicer tujke v nekem pomenu — zidate naj boljši „narodni dom“ jugoslovanski mladini; v tem domu ne bo sicer časnih veselje, bode pa priprava za naj lepše večne veselice. Vr.

Pomočkov ima previdnost Božja še le preskerbeti. Za dobrotnike — žive in mrtve — se moli vsak dan.

S. Elizabeta Tolxendorf l. r.

Iz Zamurskega. (Stan v Sudanu. [Konec.]) Po Knob-leharjevi smerti se je večkrat dozdevalo, da žuga konec njegovemu misijonu. Med drugimi pa je povzel delo apostolski vikar škof Komboni; škoda, da je tudi on umerl, ki je delal že pod Knob-leharjem. Skušal je posebno misijon v Hartumu vtrditi in ga moralčno zagotoviti. Ker, ako ima ta misijon tukaj v Hartumu, sedežu Sudanske vlade, terdno podstavo, morajo tudi nižji vladniki iz drugih krajev biti v dobrem sporazumljenju z misijonom, kakor smo se prepričali že v Kordofanu in Džebel-Nubi, kjer je misijon tamošnji okrajni vladi posebno zavoljo kupčije z robovi tern v očéh. Kot dokaz za to naj bo naslednji vladni spis, ki je ravno ko to pišem, došel v Kordofan (Prestava iz arabskega): Št. 68/73.

Njegovi prevzviš. Mahomedu Zaid-pašu, mudiru v Kordofanu in oskerbniku v Darfuru.

Ker je njegova prevzvišenost monsignor Komboni, škof vseh katoliških cerkvá v Sudanu, Naš prijatelj, mož vse časti, spoštovanja in češenja vreden, in ker bo od danes v dveh dneh odrinil v Kordofan in Džebel-Nubo, obiskovat ondote cerkve; sprejmite Ga o Njegovem prihodu v Vam podložne kraje po vseh pravih časti in spoštovanja, kakor je dostojno Njegovi časti, in lepo pokažite Svojo prijaznost Njegovemu visokemu stanu, kakor mu jo Mi na posebni način skazujemo, ker On opravlja visoko službo Svoje vere, katero moramo spoštovati, ker ga ima svet za modrega moža in ga vsi cenijo. Storite to tako, da bode z Vami zadovoljen in če bo odpotoval v gore Nubiške, vrvajte skerbno vse, da tje dospè, in da se verne z vso zložitostjo, kakor mu bo po volji. Glejte, da ga povsod in vsi z vso častjo sprejmejo, da, kadar se k Nam poverne, Nam bo mogel zagotoviti o Svoji popolni zadovoljnosti.

Iz Hokemdarja (sedeža generalnega guvernerja v Hartumu) v Sudanu, ponedeljek, 28. sušca 1881.

General-guverner v Sudanu:

(L. S.)

Rauf-paša.

Po pogodbi preneha v osmih letih, tedaj leta 1889, tudi prodaja sužnjev iz družine v družino, in nobeden sužnjev, ki je pribežal v misijon, se ne bo mogel nazaj zahtevati, kar se pa sedaj še vedno godí; potem postane cerkev skoraj popolnem prosta; sedaj pa zamore le v ožjih mejah delati.

Za pokristjanjenje v srednji Afriki vlada nadalje veliko pripomaga s posebno marljivostjo, da priredi naj pripravnije in krajše občenje, s čimur se olika in nrvnost posameznim narodom lahko donaša in med nje razširja. Imenito je postalo prešnje cesarstvo v Darfuru popolnoma odperto. Ondotni rod je lep in močen, ki po oliko druge obilno presega in ima v resnici duhovito obertnost, katero bi tudi v Evropi občudovali. Gospod bej Rudolf Slatin, ko je nedavno prišel iz svoje mude-rije v Hartum, je imel seboj dvanajst služabnikov (vojakov), ki so bili vsi prav vljudni, kakor bi se tukaj ne nadejalo, in kateri so z evropejsko dvorljivostjo znali pri mizi streči. Sploh govore poročila iz Kordofana, da je gospod Slatin pri svojih podložnih spoštovan in ljub-ljen, ker do vseh, bogatih in revnih, pravično ravna, česar se od Turkov, se vé, tako lahko ne pričakuje. — Na enaki stopinji obertnosti je tudi več rodov ob „Beli reki“, kjer deluje nek drug Evropejec, gospod Ernst Marno, kot krajni glavar.

Pod pravičnimi krajnimi glavarji se ljudstvo počasno spamet, da mora plačevati davke in jih gotovo

potem rajši plačuje; kar se godi do sedaj le tu in tam; navadno se morajo davki vedno po vojaki iztirjevati, pri čemur so večkrat mnoge vlovili in jih kot sužnje predstojnikom privedli namesto davkov.

Ljudstvo se po večem živí s poljedelstvom in živinorejo, veliko in bogato jim tudi donša obertnija s gumi-em in tamarindo.

Hartum je glavno mesto za trgovino; glavni pridelki so: slonokostje spod ravnika (ekvatorja), kavčuk iz Baher el-ghazal-a, železo in tamarinda iz Darfura, baker iz Kordofana, gumi iz Senaar a.

Hartum je tedaj duhovno in materijelno središče Sudansko. Iz Hartuma toraj se mora razširjati luč vere in keršanske omike čez Sudan.

Da podamo podobo o službi božji v misijonski cerkvi, naj sledijo vsi obiskovalci njeni:

Katoličani: Latinci, gerki, maronitje, armenci, sirci. Raskolniki: Gerki, kopti in protestanti.

Slednjič: Mohamedanci in izraeliti. — Ni li to bogato polje?

Tudi v misijonski šoli so mohamedanci in izraeliti, razun raskolnikov.

Ker pridejo ljudje zavoljo trgovine med seboj v dotiko, razširila se bode tudi olika in keršanstvo, in posebno bi bilo želeto, da bi se zopet vravnala etijopska cerkev unstran Višnjeve reke. Tam je še mnogo ostankov stare cerkve, ljudstvo pa je tako rekoč popolnoma obdivjano. Tri ure od Hartuma je ne daleč od Višnjeve reke velika vas Soba, nekdanja „Saba“, ktere kraljica je bila obiskala Salomona, in govorica pravi, da je ona zidala to mesto, ali vsaj razširila ga, in da so ostanki tistega mesta služili v to, da se je zidala mošeja v Hartumu.

Da se pa to široko polje tudi obdelovati zamore, potreba je delavcev; in kaj hoče malo številice dvanajstih duhovnov s prevzvišenim škofom vred v tej tako veliki škofiji? Kaj hoče tako malo število, če se zraven še vedno z boleznijo boriti mora, ter se na vsak dan lahko trije za posel in delo nesposobni šteti morajo?

Da se pa v teh deželah z vspehom sveti evangelijski oznanjuje, treba je odločnih misijonarjev in popolnoma ugonobitve robstva, da se prikaže več sadu, česar bo pa, žal, še dolgo treba čakati. Potem pa bo Avstrija spoznala, da ni zastoj njen orel razprosterl svojih peruti čez široko zamorsko zemljo.

Razgled po svetu.

Narodnosti v Avstriji po zadnjem ljudskem štetju. Ljudsko štetje od 31. dec. 1880 je tudi gledé narodnosti dovršeno. Po tem štetju je v Cizlitaviji 21.794.231 prebivalcev, zapisalo je nemški občevalni jezik 8.008.864 (proti 7.108.900 v letu 1869), češki in slovaški občevalni jezik 5.180.908 (proti 4.718.800), poljski jezik 3.238.534 (proti 2.584.600), rusinski jezik 2.792.667 (proti 2.584.600), slovenski jezik 1.140.304 (proti 1.196.200), serbsko-hervaški jezik 563.615 (proti 522.500), italijanski jezik 668.652 (proti 587.500), rumunski jezik 190.799 (proti 207.900), madjarski jezik 9887 (proti 17.709).

Serbsko kraljestvo, nedavno razglašeno, so priznale vse evropejske vlade; Nj. veličanstvo naš presvitli cesar je bil prvi, ki je kralju Milanu srečo vošil. Tudi je serbska skupščina sprejela avstrijsko-serbsko brodarstveno pogodbo. To bi bile dobre znamenja za naše razmere do serbatva.

Černogorska vlada je Krivošijane, ki so pribežali v Černo goro, odpravila od meje ter jih je naselila v Belopavliškem okrožji.

V deržavi Kostarika, na Amerikanskem, je bil strahovit potres, ki je razdal 4 mesta in vender ni nič ljudi končal; ljudje stanujejo pod milim nebom. „Šibe potresa — reši nas, o Gospod!“

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

27. sušca. S. Rupert šk. — 28. S. Ksist p. — 29. S. Ciril šk. — 30. S. Kvirin m. — 31. M. B. sedem žalost. — 1. mal. travna. S. Hugon šk. — 2. Cvetna nedelja. S. Frančišk P.

Zahvale:

Št. 36. Po opravljenih devetdnevnih k N. lj. G., k sv. Jožefu, pa k sv. Frančišku Ksav. in za duše v vica, in ko sem obljubo storil za dva božja pota (na Dobrovo in v kapelo k čč. oo. Frančiškanom v Ljubljani), sem dosegel prav zdatno pomoč v nagli bolezni. Bodi premilostni Bog vekomaj v Mariji in svojih svetnikov čes in hvaljen!
Duhoven.

V molitev priporočeni:

V hudih skušnjavah in težavah, da bi se nadloge preložile, se zateka oseba k N. lj. Gospéj in prosi bratovske molitve. — Že osem mescev bolna je za dušno in telesno pomoč še nadalje N. lj. G. presv. Serca in tudi sv. Jožefu prav posebno priporočena. Bog usliši bratovske prošnje, če je njeni duši v zveličanje. — Neka divja bogokletna pošast za ponižanje in spreobrnjenje. — V molitev se priporoča soudom mlad duhoven, ki že dalj časa boleha, da bi mu usmiljeni Zveličar podelil ljubo zdravje na priprošnjo brezmadežne D. M. in nje-nega prečistega ženina sv. Jožefa. Opraviti se hoče tudi devetdnevnica. — Priporočenih več bolnikov; potem več terdovratnih grešnikov. — V dveh važnih rečeh gorko priporočena neka blaga oseba. — Mladeneč, v veliki nevarnosti svojo dušo pogubiti, se priserčno priporoča v bratovsko molitev, da bi ga ljubi Bog na priprošnjo Naše ljube Gospé in sv. Jožefa rešil proteče nevarnosti. Uslišanje bo naznanjeno.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz X. pogl.)

27. sušca. Nič ni krivičnega, kakor denar ljubiti; zakaj taki ima tudi svojo dušo na prodaj.

28. Začetek človekovega napuha je ločitev od Boga.

29. Korenine prevzetnih narodov je Bog usušil, in je vsadil namesto njih ponižne, celó iz nevérnikov.

30. Spomin prevzetnikov je Bog potrebil, ohranil je pa spomin ponižnih v duhu.

31. Človeški zarod, ki se Boga boji, je v časti: v nečasti pa bo zarod, ki Gospodove zapovedi prelomuje.

1. mal. travna. Čast bogatih, imenitnih in ubozih je strah Božji.

2. Nikar ne zaničuj ubozega pa pravičnega človeka, in ne povišuj pregrešnega bogatina.

Listek za raznoterosti.

Katoliška družba je 22. t. m. imela svojo obletnico, pri kateri je pn. g. predsednik prošt dr. Ant. Jarc precej obširno poročal o družbinem djanji v teku minulega leta, in bil je voljen nov odbor. Obširniše poročilo prihodnjič.

Prof. Marnovo sicer tiho „abrahamovanje“ je obudilo veliko sočutje. Od mnogih strani in tudi odličnih oseb, nekdanjih hvaležnih učencev itd., so dohajali in blezo še dohajajo v resnici zasluženemu gospodu profesorju čestitanja, priserčni izrazi sočutja in hvaležne ljubezni. Nikoli ne bom pozabil beséd enega naj blagših prijateljev, v Ameriki umerlega misijonarja Lovr. Lavtičarja. Bil je gotovo naj blagši mladenec cele številne šole; to je pokazal med drugim z razodenjem svojega serca v tem oziru: da on „do vsih svojih nekdanjih učencev prav posebno ljubezen ima“... Mirno počivaj v amerikanski zemlji, ti lepo serce!

Konferenci Vincencijeve družbe pričnete v nedeljo zvečer ob 7 v Križanski cerkvi male duhovne vaje, ki jih bode vodil eden tukajšnjih oo. Lazaristov in se bodo doveršile v četrtek zjutraj. Vsak dan bo zjutraj ob 6 sv. maša in potlej govor; zvečer ob 7 pa govor in blagoslov. Zato tudi zadnjič omenjeni sklep večernih govorov v katoliški družbi ne bo v sredo, ampak v četrtek zvečer ob 7.

Dve umetni podobi, Marija D. roženkranska in M. sv. Serca, odmenjeni za cerkev v Polji, ste izpostavljeni pri g. Mačeku na vel. tergu. Delo g. Blanka.

Spovednik in njegova služba. Spisal Fr. Kosec, župnik v Truškah. (Cena 1 gl. 20 kr. v kat. bukvarni.) Vedno v zadregi ne moremo obširniše pretresati te koristne knjige; bodi torej zlasti zdaj o velikonočni spovedi ob kratkem Slovencem zopet gorko priporočena. Koristna je za spovednika, koristna za spovedenca kakor ogledalo za spraševanje vesti in boljše spoznanje samega sebe.

Presveto Serce Jezusovo, molitvenik za častivce presv. Serca Jezusovega, od gosp. Jak. Dolenca, kar smo nedavno obširniše naznanili, je zdaj na svitlem pri g. Henr. Ničmanu. (Cena za vez. v platnu 80 kr., v usnji 90 kr., z slatim obrezkom 1 gld. 20 kr. — Pred nekterimi leti so po vsem svetu katoliški škofje svoje škofije z vernim ljudstvom vred slovesno darovali Jezusovemu naj svetejšemu Sercu; temu ognjišu vse ljubezni darovane duše v omenjenem obširnem molitveniku imajo prav obilno serčnih netil, s katerimi svojo ljubezen do Jezusa na novo lahko vžigajo in še bolj poterjajo. Bog daj veliko sadu, ki je zlasti potreben v današnjih časih.

Varite se sleparjev! V Terstu tatinski goljufi ljudem, ki prihajajo z dežele, po ulicah ponujajo v zameno igralne marke, ki lažejo, da so zlate, kakor tudi včasih ponarejen denar.

Število srednješolcev na Primorskem. Letos, kakor „Edin.“ piše, je v Terstu na državni gimnaziji 326, na mestni italijanski pa 374 učencev, v Gorici 362, v Kopru 170 in v Pazinu 120, tedaj skupaj 1352. Državno realko v Terstu obiskuje 234, mestno pa 345 učencev, goriško 158, piransko 75 in puljako tudi 75, skupaj tedaj 887 učencev. Toraj je vseh srednješolcev na Primorskem 2239.

V treh kazališih je bil zopet požar v kratkem, — najzadnji v Algiru. Kaže, kakor bi previdnost Božja hotla iztrebiti naprave, ki so svoj namen zgrešile. — Kaj pa tisti, ki se o sobotah zvečer k plesu zbirajo — celó še 40danskega časa ne spoštujejo? Se li ne bojé tistega „ognja, ki nikoli ne ugasne“?

pri sv. Jurju na Remšniku, in Vinko Bizjak v Laporjah. — Provizorja sta postala čd. gg.: Fr. Osterc v Vuharjah, in Jožef Ulčnik pri sv. Jederti. — Umerl je č. g. Jožef Bunček, župnik v Loki. R. i. p. — Prestavljena sta čd. gg. kaplana: Fr. Murkovič v Vuzenico in Marko Černko k sv. Barbari pri Vurpergu.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik Matej Tavčar 10 gl. — Neimenovan 5 gl. — Preč. g. zlatomašnik Kar. Tedeschi 4 gl. — Č. g. A. Koblar 2 gl. — Č. g. Jan. Tavčar 1 gl. — Č. g. župnik Ant. Lušin 1 gl. — Marija Jančarjeva, učit. soproga, 2 gl.

Za pogorelce v Nadanem selu: Iz Ribnice po preč. g. dekanu M. Skubicu 6 gl. — Č. g. župnik Mat. Tavčar 5 gld. — Č. g. Andr. Stritar 5 gld. — Č. g. Jan. Šlakar 3 gl.

Za pogorelce v Zaklancu: Iz Ribnice po preč. g. dekanu M. Skubicu 20 gl.

Za pogorelce v Knežaku: Iz Ribnice po preč. gosp. dekanu M. Skubicu 15 gl.

Za pogorelce v Cerkljah: Iz Ribnice po preč. gosp. dekanu M. Skubicu 12 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Ribnice po preč. g. dekanu M. Skubicu 8 gl. — Po č. g. J. Kraševicu, župniku, zopet 25 gl. 29 kr. (nabirk). — Preč. g. župnik K. Tedeschi 5 gold. — Č. g. Jan. Šlakar 1 gl. — Po č. g. župniku s Homca 3 gl. 12 kr. — Marija Jančarjeva, učit. soproga, 2 gl.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Več rokodelcev 5 gl. sv. Jožefu s prošnjo, da bi ta mali dar obilno pomnožil.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Zlatopolja 9 gld. — Iz Nadanega sela 3 gl. 50 kr. — Iz Leš 7 gl. — S Prežganj 11 gl. 57 kr. — S Preske 8 gl. 15 kr. — Iz Moravč 62 gl. — Z Vač 12 gl. 20 kr. — Iz Hotiča 3 gl. — Iz Toplic 12 gl. 50 kr. — Z Dobovca 5 gl. 50 kr. — Iz Prečine 16 gld. 20 kr. — Z Žužemberka 31 gl. — Iz Leskovece 23 gl.

Za sv. Očeta: Iz Ribnice po preč. g. dekanu M. Skubicu 20 gl. — Po č. g. župniku Mih. Tavčarju iz Žužemberka 30 gl. — Č. g. župnik M. Sajč 1 gl. 50 kr. — Iz Mekin č. gosp. duh. pastir in farani 7 gl. — Iz Kroke po č. g. župniku J. Kapuzu 11 gl. — Dva romarja laika 3 gl. — Neimenovana 1 vel. tolar.

Za sv. Detinstvo: Č. g. župnik J. Eder 3 gld. — Iz Železnikov pridni šolarji 55 kr. — Č. g. K. Čigon iz Černic 4 gl. 70 kr. — Č. g. M. Sajč 50 kr. — J. D. v B. 1 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Neimenovan 8 gl.

Za usmiljene Sestre v Adrijanopolu: J. D. v B. 4 gl.

Za afriškanski misijon: Fr. Lovšinka 1 gld.

Za misijone v Kini (škofu Ezek. Banči): Hel. Pintar 10 gld.

Za naj potrebniši misijone: Neimenovana 10 gl. — Č. g. J. Šlakar 3 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Kl.: Berž ko se bode dalo, se spolni Vaša in družih želja. — G. Ravn.: Zastran Bleiw. spominka gl. „Danico“ štev. 11.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Župniki so postali čd. gg.: Fr. Rat pri sv. Lovrencu na Dravskem polji; Juri Zmavec